

СТЕПАНЕНКО І. Є.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірант кафедри господарського права і процесу

ПОВНОВАЖЕННЯ АРБІТРАЖНОГО КЕРУЮЧОГО ПІСЛЯ ЗАВЕРШЕННЯ ПРОЦЕДУРИ БАНКРУТСТВА

Діяльність арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора) здійснюється в порядку та спосіб визначених Законом України «Про відновлення платоспроможності або визнання його банкрутом» (далі – Закон).

Закон чітко визначає та встановлює межі виконання арбітражним керуючим своїх професійних обов'язків, а саме: з моменту винесення ухвали (постанови) про його призначення до моменту припинення здійснення ним повноважень. При цьому, арбітражний керуючий прирівнюється до службової особи підприємства – боржника [1]. Тобто, основним правоналежним документом є ухвала господарського суду, яка виноситься під час провадження у справі про банкрутство.

Підставами для припинення справи про банкрутство слугують обставини, які визначаються положеннями як ст. 83 Закону, так і ст. 80 ГПК України (правова позиція викладена в постанові Верховного Суду України від 21 жовтня 2014 року по справі № 3-148гс14) [2].

З моменту винесення ухвали (постанови) про призначення арбітражного керуючого у справі про банкрутство на нього поширюються як права, так і обов'язки, обсяг повноважень для вчинення правочинів, відповідальність, а також гарантії визначені законодавцем в частині незалежності, умов та джерел оплати послуг тощо.

Особливий правовий статус арбітражного керуючого під час здійснення своїх повноважень щодо управління боржником виокремлює його поза межі гарантій, прав та обов'язків, які визначаються Кодексом Законів про Працю України та Цивільного кодексу України в частині врегулювання трудових питань.

Правознавцем Таланом Л.Г. визначається, що при виконанні своїх повноважень в справах про банкрутство, на арбітражного керуючого, як на службову особу у різних процедурах, покладаються як загальні повноваження, так і особисті повноваження, тобто Законом та судом на арбітражного керуючого покладаються організаційно – розпорядчі та адміністративно – господарські повноваження, порушення яких тягне за собою відповідальність, відповідно до діючого законодавства [3, с. 18].

Однак, абзацом другим частини сьомої статті 28 Закону передбачається можливість продовження виконання арбітражним керуючим

повноважень керівника (органів управління) під час процедури санації після припинення провадження у справі про банкрутство боржника до моменту їх призначення в установленому порядку.

Реалізація вищевказаної законодавчої норми застосовується після завершення процедури банкрутства, де норми Закону не поширюють свою дію, не узгоджується з вимогам ст. 4 Закону, ст. 43 Конституції України та унеможливує застосування положень КЗпП України та ЦК України через особливий статус арбітражного керуючого.

Можливо дійти до висновку, що в такій ситуації арбітражний керуючий:

- здійснює повноваження керівника без відповідної ухвали господарського суду та після завершення провадження по справі;
- не є штатною одиницею боржника;
- не має права укладати цивільно-правової угоди на виконання функцій керівника;
- не отримує оплати послуг та винагороди за свою професійну діяльність.

Дискусійним залишається питання відповідальності, адже реалізація професійних обов'язків арбітражним керуючим фактично не відбувається, дисциплінарне стягнення застосувати не можливо, він не є підзвітний комітету кредиторів чи господарському суду. Тим паче, застосування положення абзацу другого частини сьомої статті 28 Закону не обмежено виключними строками, а визначений «установлений порядок» може бути не реалізовано чи оскаржено.

Фактично арбітражний керуючий може стати заручником зазначених обставин. Тим паче, арбітражний керуючий, відповідно до установчих документів підприємства, втрачає повноваження на його управління та не може виступати він його імені у взаємовідносинах з третіми особами.

Зауважимо, що гарантії, які передбачаються Законом для арбітражного керуючого мають поширюватися й на виконання вимог абзацу другого частини сьомої статті 28 Закону, що дозволить захистити як і інтереси незалежної професійної діяльності, боржника та поточних кредиторів.

Список використаної літератури:

1. Про внесення змін до Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом»: Закон України від 22.12.2011 р. // Голос України від 18.01.2012
2. Постанова Верховного Суду України від України від 21 жовтня 2014 року по справі № 3-148гс14 // Єдиний державний реєстр судових рішень [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/41242764>
3. Талан Л.Г. Арбітражний керуючий, його статус і повноваження у різних процедурах справи про банкрутство відповідно до Закону України «Про від-

новлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» в редакції від 22 грудня 2011 р. // Науково-практичний юридичний журнал. — К., 2013 — № 7/8 — С. 7-18.

ШЕВЧУК А. В.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірант кафедри господарського права і процесу

ЩОДО ПОНЯТТЯ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Розвиток суб'єктів господарювання в Україні за попередні роки з особливою гостротою поставив питання про роль і місце держави в економічних процесах, зокрема в регулюванні через підтримку суб'єктів господарювання, тобто належному господарсько-правовому забезпеченні державної підтримки суб'єктів господарювання малих підприємств.

В першу чергу для здійснення підтримки сектору господарювання має бути розроблена, так звана програма державної підтримки, тобто на рівні законодавства — державна політика підтримки суб'єктів господарювання, яка втілюється вона через вертикаль органів державної влади, які безпосередньо здійснюють функцію управління та регулювання в межах своєї компетенції.

Поняття «державна підтримка» є нормативно визначеним та є предметом наукових досліджень. Так, під поняттям «державна підтримка малого бізнесу» мають на увазі будь-які державні заходи з фінансового сприяння в інтересах суб'єктів господарювання, що створюють для цих суб'єктів прямі чи приховані переваги і мають грошову оцінку. Надання підприємствам державної підтримки здійснюється за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів шляхом зменшення їх доходної частини (у разі податкових пільг), або за рахунок грошових коштів державних підприємств та організацій. Основні форми державної підтримки суб'єктів економічної діяльності, у тому числі малого бізнесу, це: пряме бюджетне фінансування підприємств з боку державного та місцевих бюджетів; податкові пільги; часткове покриття державою відсотків за кредитами та покриття інших фінансових витрат; державні гарантії за кредитами; обов'язкове державне страхування комерційних ризиків; пільгові тарифи на товари та послуги, що надаються державою або державним підприємством; списання заборгованості з податків і податкових зборів, які підприємство не в змозі покрити самостійно [1, с. 277].